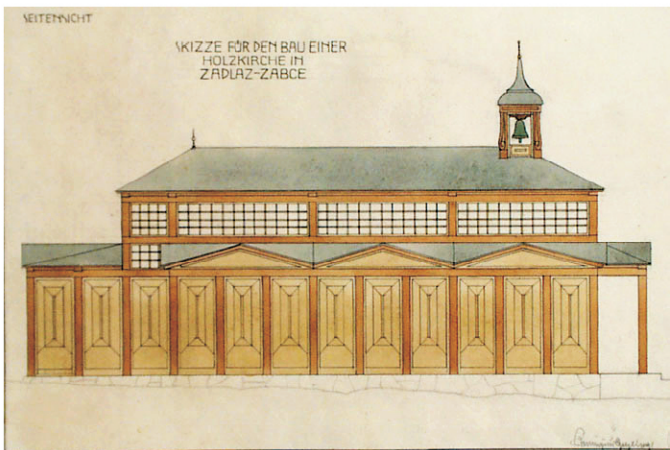
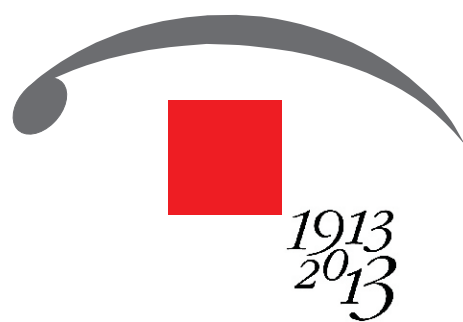

Javorca

Spominska cerkev sv. Duha

Zavod za varstvo
kulturne dediščine Slovenije
Območna enota Nova Gorica

EŠD 200 Javorca - Spominska cerkev sv. Duha

Nad planino Polog stoji na umetni polici cerkva sv. Duha. To je cerkva številnih simbolov. Zgrajena je bila v času hudih bojev na soški fronti v prvi svetovni vojni. Gradnjo cerkve so pričeli 1. marca 1916, 1. novembra 1916 pa so jo predali svojemu namenu. Pri gradnji cerkvice so se združila znanja različnih mojstrov, ki so se skupaj znašli v vojni vihri na soškem bojišču. Načrte je izdelal avstrijski slikar in scenograf Remigius Geyling. Tehnični stavbni del je delo poročnika Geze Jablonskega, ki je tudi vodil gradnjo. Rezbarska dela pa je opravil Južni Tirolec Anton Perathoner.

Spomin na tisoče mrtvih, ki so se borili na strmih pobočjih tolminskih vršacev se zrcali v notranjosti cerkve. Na hrastovih ploščah, narejenih iz zabojev za strelivo, ki se kot listi knjige odpirajo ob stenah ladje, je vžganih preko 2500 imen padlih. Večina teh vojakov počiva na vojaškem pokopališču Loče pri Tolminu.

Lesena konstrukcija objekta je le stežka kljubovala neprijaznim vremenskim razmeram v tolminskih hribih. Les je začel hitro propadati. Leta 1934 je Italija cerkvico obnovila.

Po drugi svetovni vojni je bila cerkev prepuščena neprijaznim vremenskim vplivom. Popolna prenova se je začela šele poleti 1980 in se končala jeseni 1982.

Leta 1998 je potres zopet zahteval obsežna obnovitvena dela. Po prvotnem vzorcu je bilo obnovljeno obzidje in stopnišče. Dotrajani leseni deli so bili zamenjani z novimi, na novo je bila izdelana lopa, opravljeni so bili tudi temeljiti restavratski posegi na spomeniku.